

Soudní rozhodnutí I. (nejen)

Podmínky vypracování:

1. Student je povinen tyto příklady vypracovat samostatně v dostatečném rozsahu a kvalitě.
2. Dostatečným rozsahem a kvalitou se rozumí - uvedení příslušného ustanovení právního předpisu, které současně bude správně aplikováno. Každá odpověď musí být řádně odůvodněna. Pouze odůvodněná aplikace příslušné právní normy je uznatelná jako náležitě vypracovaná odpověď na otázku. Pouhé uvedení právní normy se za správnou odpověď nepovažuje! Rovněž nestačí odpovědět pouze „ne“ nebo „ano“.
3. Vypracované příklady je student povinen vložit v požadovaném rozsahu nejpozději do 12:00 dne předcházejícího konání semináře do odevzdávací skříně, budou-li do odevzdávací skříně vloženy později či vůbec na studenta se hledí tak, jako by se semináře vůbec neúčastnil, neboť jeho účast nelze považovat za připravenou.

Jiný než posudkový styl vypracování příkladů není akceptovatelný. V případě, že student bude vypracovávat níže uvedené příklady jiným způsobem, budou mu příklady vráceny k přepracování a současně zadány náhradní příklady.

Příklad č. 1

Pan Milan Škoda pracuje v Olomouci. Protože je trasa Olomouc Brno vlakem i autobusem poměrně časově náročná, jezdí do zaměstnání denně vlastním automobilem, a to i přesto, že nemá dálniční známku a cesta „po staré“ mu trvá o něco déle než po dálnici. Dne 7. 4. 2014 cestou z práce v Prostějově nabral i svého 18 letého syna, který zhruba před měsícem získal řidičský průkaz, nikdy však neřídil na delší trase. Pan Škoda se proto rozhodl, že tentokrát nechá řídit svého syna. Ve Vyškově syn při vyhýbání se protijedoucímu vozidlu zpanikařil, nezvládl řízení, stočil volant prudce na pravou stranu a narazil do na ulici zaparkovaného zbrusu nového auta pana Martina Nešťastného. Pan Nešťastný byl v době nehody doma, když zaslechl náraz, vyběhl před dům, kde zjistil, že před jeho zaparkovaným a nabouraným autem stojí pan Škoda a jeho syn. Protože pan Škoda i jeho syn odmítali sdělit, kdo řídil a jak k nehodě došlo a nebylo možné se s nimi dohodnout na náhradě škody, navíc se k panu Nešťastnému doneslo, že se pan Škoda snaží zbavovat svého majetku, podal pan Nešťastný dne 4. 7. 2014 na pana Škodu, jako vlastníka vozidla, žalobu na náhradu škody ve výši 622 800 Kč, současně s tím podal i návrh na vydání předběžného opatření, o kterém soud rozhodl dne 16. 7. 2015. (V příkladu nezohledňujte vztah škůdce/poškozeného k pojišťovně.)

- *Posuďte pravomoc, věcnou a místní příslušnost soudu, který bude o žalobě, a o návrhu na vydání předběžného opatření rozhodovat.*

Pravomoc soudu vyjadřuje okruh záležitostí, které jsou soudy oprávněny, a zároveň povinny projednávat a rozhodovat. Touto pravomocí se liší jednotlivé typy soudnictví. Co se týče občanského soudního řízení, dochází v rámci jeho řízení k řešení sporů a jiných právních věcí týkající se soukromoprávních vztahů (§ 7 odst. 1 OSŘ)

Věcná a místní příslušnost soudu určuje, který konkrétní soud se projednávanou věcí bude zabírat. Věcnou příslušností se určuje, který článek soudní soustavy bude vystupovat jako soud prvního stupně. V zákoně je taxativně uveden výčet věcí, které věcně přísluší krajským soudům (§ 9 odst. 2 OSŘ). V případě, že uvedený spor není v tomto výčtu uveden, rozhoduje jako soud prvního stupně příslušný okresní soud (§ 9 odst. 1 OSŘ).

Poslední uvedená, tedy místní příslušnost, určuje, který soud v rámci stejného článku bude věc projednávat a rozhodovat. Ke stanovení této příslušnosti se vychází z územního obvodu každého soudu (§ 84 odst. 1 a násl. OSŘ). V rámci místní příslušnosti se soud volí na základě podstatných skutečností týkajících se sporu. Základním pravidlem pro volbu místně příslušného soudu je zvolení soudu dle žalované strany (§ 84 OSŘ)

V tomto případě se žalobce (pan Nešťastný) domáhá na panu Škodovi náhrady škody ve výši 622.800 Kč na základě ustanovení § 2927 odst. 1 OZ. Pan Škoda se svým protiprávním jednáním dopustil vzniku povinnosti vůči panu Nešťastnému, která má povahu občanskoprávní odpovědnosti. Došlo na základě jeho jednání k vzniku občanskoprávního vztahu.

Spory řešící problematiku náhrady škody nespádají do taxativního výčtu věcí, o kterých rozhodují v první instanci krajské soudy.

Místní příslušnost se v tomto případě bude odvíjet od bydliště žalované strany (§ 84 OSŘ). Je možné však využít i soud, v jehož obvodu došlo ke způsobení nehody, která měla za následek vznik práva na náhradu újmy (§ 87 písm. b) OSŘ).

Uvedený spor bude řešen v rámci civilního řízení u Okresního soudu ve Vyškově nebo v Brně.

- *Posuďte postup soudu při rozhodování o předběžném opatření.*

Při rozhodování o předběžném opatření postupuje soud dle ustanovení § 75 a násl. OSŘ. Celé řízení je zahájeno návrhem. Soud při svém rozhodování musí postupovat bezodkladně v případě, že je zde nebezpečí prodlení (§ 75c odst. 2), pokud soud shledá, že v případě nehrozí nebezpečí prodlení, může soud rozhodnout až do 7 dnů od podání návrhu. Předběžné řízení oproti klasickému řízení neprovádí dokazování. Je však zcela nutné, aby soud byl o skutečnostech zcela přesvědčen. Pro vydání předběžného opatření je nutné, prokázat, zda je takového opatření potřeba. U ostatních skutečností je postačující dostatečná pravděpodobnost.

O předběžném rozhodnutí se následně rozhodnuto usnesením, které je ihned vyhlášeno nebo doručeno účastníkovi, jehož se povinnost týká.

Žalobce podal dne 4. 7. 2014 návrh na vydání předběžného opatření, kterým se domáhá, aby soud uložil žalobci zákaz s nakládáním majetku (především prodeje majetku) za účelem zmenšení svého majetku. Soud následně dne 16. 7. 2015 vydal usnesení o předběžném opatření, které bylo vydáno po uplynutí lhůty 7 dnů od podání návrhu. Z tohoto důvodu není možné, aby toto rozhodnutí mělo právní následky.

- *Kdy rozhodnutí o předběžném opatření nabylo právní moci a kdy vykonatelnosti?*

Vykonatelností se rozumí skutečnost, kdy je využíváno přímé vynutitelnosti prostřednictvím státní moci. K vynucení dochází i proti vůli toho, komu je uložena povinnost. Dle ustanovení § 76d OSŘ počíná vykonatelnost okamžikem vyhlášení usnesení. Pokud k vyhlášení usnesení nedojde, počínají právní následky od okamžiku doručení usnesení osobě, vůči které byla uložena povinnost předběžným opatřením.

Právní moc se dá definovat jako určitá vlastnost rozhodnutí, která má závazné účinky vůči osobám, o jejichž právech a povinnostech se jedná. Do právní moci spadá nemožnost napadnutí rozhodnutí opravným prostředkem (formální právní moc), tedy nezměnitelnost rozhodnutí, a překážka věci rozsouzené (materiální právní moc), tedy nemožnost jednání v téže věci (§ 83 OSŘ odst. 1). Právní moc je primárně uvedena v § 159 OSŘ. Ve spojitosti s odvoláním je dále potřebný § 202 OSŘ, v němž jsou taxativně uvedeny skutečnosti, kdy není možné podat odvolání. Obecně se rozhodnutí stává pravomocným uplynutím lhůty 15 dnů od doručení písemného vyhotovení rozhodnutí.

V tomto případě předběžné opatření nabude vykonatelnosti vyhlášením (tj. 16.7.2015), nebo doručením, pokud k vyhlášení nedošlo. Pravomocným se opatření stane 16. dne od doručení.

- *Jakou formou a druhem rozhodnutí bude v této věci rozhodováno a proč?*

V rámci civilního řízení se rozlišují rozhodnutí ve věci samé (tzv. meritorní) a rozhodnutí procesní. Meritorním rozhodnutím je rozhodnuto ve věci samé, dochází k vyčerpání předmětu řízení (vymezeného v petitu žaloby) a takto ukončené řízení se stává překážkou věci rozsouzené, není tedy možné o stejném předmětu opět rozhodnout. Procesní rozhodnutí jsou uskutečňována v rámci celého řízení a svou podstatou nezasahují do řešení věci samé. Mají podpůrnou povahu, která vede k vydání meritorního rozhodnutí.

Formou rozhodnutí se rozlišují „slavnostnější“ forma (rozsudek) od ostatních rozhodnutí majících formu ustanovení. Rozsudek dle ustanovení § 152 odst. 1 a násl. OSŘ slouží k rozhodnutí ve věci samé, vyhláší se „jménem republiky“ a jsou na něj kladeny vysoké nároky v souvislosti s jeho náležitostmi. Oproti tomu usnesením se rozhoduje ve všech případech, kdy není stanovena jiná forma (§ 167 odst. 1 OSŘ). U usnesení není nutnost veřejného vyhlášení a oproti rozsudku jsou zde nižší požadavky na náležitosti a formu. Další

formou je ještě platební rozkaz (a jeho odvozeniny), který je užíván ve zkráceném řízení týkající se peněžitého plnění.

V rámci předběžného opatření není dána speciální forma pro rozhodnutí. Tímto rozhodnutím končí samotné řízení o předběžném opatření, kdy rozhodnutí nabývá vykonatelnosti a právní moci.

Rozhodnutí má formu usnesení a druhem je meritorní rozhodnutí.

Příklad č. 2

B nabyl od A na základě kupní smlouvy pozemek p. č. 1034 v katastrálním území Tupesy. V kupní smlouvě byla výslovně ujednána možnost prodávajícího odstoupit od smlouvy pro případ, že kupující se ocitne v prodlení se zaplacením kupní ceny a nezaplatí ji ani na výzvu prodávajícího v dodatečné měsíční lhůtě. Kupní cena byla splatná dne 10. 5. 2010. Vzhledem k tomu, že ji kupující nezaplatil, vyzval jej kupující dne 25. 6. 2010 k jejímu zaplacení. Kupní cena však nebyla na účet prodávajícího připsána ani během následujícího měsíce. Kupující z tohoto důvodu od kupní smlouvy odstoupil. Prodávající odmítl nemovitost vyklidit, a proto jej prodávající o vyklizení nemovitosti zažaloval. Soud I. stupně žalobě vyhověl a uložil žalovanému povinnost vyklidit shora označený pozemek a nahradit žalobci náklady řízení. Odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně potvrdil, Nejvyšší soud dovolání odmítl; stejně tak byla jako zjevně neopodstatněná odmítnuta ústavní stížnost. Po nějaké době prodávající zjistil, že v katastru nemovitostí je stále jako vlastník zapsán kupující. Obrátil se proto na něj s žádostí o sepsání souhlasného prohlášení, které by bylo podkladem pro zápis obnoveného vlastnického práva prodávajícího do katastru nemovitostí. Kupující však odmítl poskytnout žalobci jakoukoliv součinnost; prodávající proto podal žalobu, kterou se domáhal určení, že je vlastníkem pozemku p. č. 1034 v katastrálním území Tupesy. Soud I. stupně řízení podle § 104 odst. 1 OSŘ zastavil, neboť projednání takové žaloby brání překážka věci pravomocně rozhodnuté dle § 159a odst. 4 OSŘ. Rozhodnutí o žalobě na plnění totiž v sobě vždy obsahuje závazné posouzení otázky vlastnického práva žalobce; kdyby totiž žalobce nebyl vlastníkem, nemohl by soud žalobě o vyklizení vyhovět. Proto lze otázku vlastnického práva žalobce považovat za závazně vyřešenou. Žalobce se proti tomuto rozhodnutí odvolal a v odvolání namítal, že posouzení překážky věci pravomocně rozhodnuté není správné, neboť podle jeho přesvědčení se nejedná o totožnou věc.

- *Posuďte, jak o odvolání rozhodne odvolací soud.*

Při posouzení překážky věci pravomocně rozhodnuté dle ustanovené § 159a odst. 4 OSŘ dochází k zjištění, zda se jedná o totožné věci. Dochází k porovnání totožnosti účastníků a totožnosti věci samotné, tedy kauzy představované žalobním návrhem a žalobním důvodem. V případě, že nastane situace, kde vystupují stejné subjekty na základě shodného návrhu, nedojde k uplatnění překážky litispendence, pokud je jejich jednání založeno na jiném žalobním důvodu. Předběžné otázky nejsou překážkou pro projednávání sporů stejného

základu, pokud se od sebe jednotlivé spory liší (např. žalobními návrhy). Řešení otázky týkající se vlastnického práva v prvním řízení (tj. žaloba na plnění) má povahu předběžné otázky. Tato otázka je zcela nezbytná pro samotné právní posouzení celé případu, avšak nevstupuje do žalobního petitu, ani do výroku. Jedná se pouze o podpůrnou otázku.

Odvolací soud se bude záležitostí soudu prvního stupně zabývat v případě, že je podáno náležité odvolání, ve kterém je uveden zákonný důvod, na základě něhož má dojít k odvolání (§ 205 odst. 2 OSŘ). Tento důvod musí být také řádně zdůvodněn. V případě posouzení překážky věci pravomocně rozhodnuté přichází v úvahu ustanovení § 205 odst. 2 písm. g), jenž uvádí, že odvolání je přípustné, pokud soud prvního stupně řádně zjistil skutkový stav, avšak při jeho právním posouzení nedošel ke správnému rozhodnutí.

Odvolací soud může dojít k odmítnutí odvolání, zrušení rozhodnutí prvního stupně, změny rozsudku prvního stupně dle ustanovení § 217 a násl. OSŘ. Pokud jde o změnu rozsudku, může k této změně odvolací soud přistoupit, pokud došlo k nesprávnému právnímu posouzení na základě zjištěného skutkového stavu (§ 220 odst. 1 písm. a) OSŘ).

V tomto případě soud prvního stupně přistoupil k otázce týkající se určení vlastnictví, jako k jednoznačnému rozhodnutí předchozího soudu. Z toho dovozoval, že se jedná o stejný předmět (nárok i důvod). Žalobce se odvolával v souvislosti s tím, že se nejedná o stejné předměty, protože při prvním řízení šlo o žalobu na plnění a u druhého se řešila žaloba na určení vlastnictví. Odvolací soud vyjde z tvrzení, že se nejednalo o stejná řízení, protože žalobní nároky jsou odlišné a také ze situace, že určení vlastnictví bylo v rámci prvního řízení řešeno pouze v rámci předběžné otázky.

Odvolací soud změnil rozsudek.

Příklad č. 3

Uveďte, kdy rozhodnutí nabylo právní moci a kdy vykonatelnosti (není-li uvedeno jinak, jedná se vždy o rozhodnutí soud I. stupně), I ZDE POUŽIJTE POSUDKOVÝ STYL!

- 1. Rozsudek o povinnosti žalovaného zaplatit žalobci částku ve výši 7 500 Kč s příslušenstvím byl žalovanému doručen 29. 9. 2015 a žalobci, kterému bylo doručováno na adresu jeho trvalého pobytu, byl téhož dne uložen u provozovatele poštovních služeb. Žalobce si zásilku nepřevzal.*

Vykonatelností se rozumí skutečnost, kdy je využíváno přímé vynutitelnosti prostřednictvím státní moci. K vynucení dochází i proti vůli toho, komu je uložena povinnost. Pro stanovení dne vykonatelnosti se užívá lhůta k plnění, která je stanovena lhůtou tří dnů od právní moci rozsudku (§ 160 odst. 1 OSŘ), pokud nedojde k plnění, stává se rozhodnutí vykonatelné a ke splnění je možné užít státní moci (§ 161 odst. 1 OSŘ).

Právní moc se dá definovat jako určitá vlastnost rozhodnutí, která má závazné účinky vůči osobám, o jejichž právech a povinnostech se jedná. Do právní moci spadá nemožnost

napadnutí rozhodnutí opravným prostředkem (formální právní moc), tedy nezměnitelnost rozhodnutí, a překážka věci rozsouzené (materiální právní moc), tedy nemožnost jednání v téže věci (§ 83 OSŘ odst. 1). Pravomocným se rozsudek stává doručením (§ 159 OSŘ). Rozsudek je vždy doručován do vlastních rukou (§ 49 OSŘ), pokud k doručení do vlastních rukou nedojde, je provozovatel poštovních služeb povinen uložit takovou písemnost po dobu 10 dnů. V případě nevyzvednutí, dochází k doručení písemnosti fikcí, a to posledním dnem této lhůty (§ 49 odst. 4 OSŘ). Při doručování účastníkům se právní moc odvíjí od posledního doručení.

V tomto případě se jedná o situaci, kdy bylo žalované straně řádně doručeno. Žalovaný v tomto případě nemá právo podat odvolání, protože se jedná o částku, která nepřevyšuje zákonem stanovený limit pro podání odvolání (§ 202 odst. 2 OSŘ). Z tohoto důvodu se právní moc odvíjí ode dne doručení. Žalobci doručeno nebylo a ten měl povinnost vyzvednout si písemnost u provozovatele poštovní služby. Této možnosti nevyužil, přičemž se po uplynutí lhůty stanovené zákonem na něj hledí jako na osobu, které bylo řádně doručeno.

Rozsudek nabude právní moc 9.10.2015 a vykonatelnost 12.10.2015.

- 2. Rozsudek o povinnosti žalovaného zaplatit žalobci částku ve výši 7 500 Kč s příslušenstvím byl žalovanému doručen 29. 9. 2015 a žalobci, kterému bylo doručováno na adresu jeho trvalého pobytu, byl téhož dne uložen u provozovatele poštovních služeb. Žalobce si rozsudek převzal dne 5. 10. 2015.*

Vykonatelností se rozumí skutečnost, kdy je využíváno přímé vynutitelnosti prostřednictvím státní moci. K vynucení dochází i proti vůli toho, komu je uložena povinnost. Pro stanovení dne vykonatelnosti se užívá lhůta k plnění, která je stanovena lhůtou tří dnů od právní moci rozsudku (§ 160 odst. 1 OSŘ), pokud nedojde k plnění, stává se rozhodnutí vykonatelné a ke splnění je možné užít státní moci (§ 161 odst. 1 OSŘ).

Právní moc se dá definovat jako určitá vlastnost rozhodnutí, která má závazné účinky vůči osobám, o jejichž právech a povinnostech se jedná. Do právní moci spadá nemožnost napadnutí rozhodnutí opravným prostředkem (formální právní moc), tedy nezměnitelnost rozhodnutí, a překážka věci rozsouzené (materiální právní moc), tedy nemožnost jednání v téže věci (§ 83 OSŘ odst. 1). Pravomocným se rozsudek stává doručením (§ 159 OSŘ). Rozsudek je vždy doručován do vlastních rukou (§ 49 OSŘ), pokud k doručení do vlastních rukou nedojde, je provozovatel poštovních služeb povinen uložit takovou písemnost po dobu 10 dnů. Při doručování účastníkům se právní moc odvíjí od posledního doručení.

V tomto případě bylo řádně doručeno žalovanému. Žalovaný v tomto případě nemá právo podat odvolání, protože se jedná o částku, která nepřevyšuje zákonem stanovený limit pro podání odvolání (§ 202 odst. 2 OSŘ). Z tohoto důvodu se právní moc odvíjí ode dne doručení. Žalovanému řádně doručeno nebylo, avšak písemnost si vyzvedl u provozovatele poštovních služeb. Tento den je rozhodný pro právní moc.

Rozsudek nabude právní moc 5.10.2015 a vykonatelnost 8.10.2015.

3. *Rozsudek, kterým bylo rozhodnuto o rozvodu manželství, který byl žalované, jež se vzdala práva na podání odvolání, uložen u provozovatele poštovních služeb dne 5. 8. 2015, a žalovaná si jej vyzvedla dne 17. 8. 2015, a žalobci byl doručen dne 4. 8. 2015.*

Vykonatelností se rozumí skutečnost, kdy je využíváno přímé vynutitelnosti prostřednictvím státní moci. K vynucení dochází i proti vůli toho, komu je uložena povinnost. Pro stanovení dne vykonatelnosti se užívá lhůta k plnění, která je stanovena lhůtou tří dnů od právní moci rozsudku (§ 160 odst. 1 OSŘ), pokud nedojde k plnění, stává se rozhodnutí vykonatelné a ke splnění je možné užít státní moci (§ 161 odst. 1 OSŘ).

Právní moc se dá definovat jako určitá vlastnost rozhodnutí, která má závazné účinky vůči osobám, o jejichž právech a povinnostech se jedná. Do právní moci spadá nemožnost napadnutí rozhodnutí opravným prostředkem (formální právní moc), tedy nezměnitelnost rozhodnutí, a překážka věci rozsouzené (materiální právní moc), tedy nemožnost jednání v téže věci (§ 83 OSŘ odst. 1). Pravomocným se rozsudek stává doručením (§ 159 OSŘ). Rozsudek je vždy doručován do vlastních rukou (§ 49 OSŘ), pokud k doručení do vlastních rukou nedojde, je provozovatel poštovních služeb povinen uložit takovou písemnost po dobu 10 dnů. Při doručování účastníkům se právní moc odvíjí od posledního doručení. Při vzdání se práva na podání odvolání je účastníkovi doručováno zpravidla při řízení (§ 158 odst. 3). V návaznosti na tuto skutečnost neběží lhůta pro podání odvolání.

V tomto případě se žalovaná vzdala práva na podání odvolání. Rozsudek jí nebyl doručen, došlo k jeho uložení v provozovně provozovatele poštovních služeb, kde si jej žalovaná vyzvedla. V tomto případě došlo k prodloužení lhůty z důvodu, že poslední den připadal na nepracovní den (§ 57 odst. 2 OSŘ). Den tohoto vyzvednutí je dnem, od něhož se odvíjí právní moc. Žalobci bylo řádně doručeno.

Rozsudek nabude právní moc 17.8.2015 a vykonatelnost 20.8.2015.

4. *Usnesení odvolacího, kterým byl zrušen rozsudek soudní I. stupně a věc vrácena k dalšímu řízení soudu I. stupně, které bylo doručeno žalobci dne 19. 1. 2015 a žalovanému, který nebyl zastížen v místě vedeném jako jeho místo pobytu, bylo 20. 1. 2015 uloženo u provozovatele poštovních služeb. Žalovaný si písemnost nevyzvedl.*

Vykonatelností se rozumí skutečnost, kdy je využíváno přímé vynutitelnosti prostřednictvím státní moci. K vynucení dochází i proti vůli toho, komu je uložena povinnost. Vykonatelnost usnesení je stanovena dvěma způsoby. Pokud se jedná o usnesení, kde je povinnost k plnění, je stanovena vykonatelnost až uplynutím lhůty pro plnění, která vychází z doručení usnesení. Pokud však usnesení neobsahuje povinnost k plnění, lhůta pro plnění se nepoužije. Vykonatelnost v takovém případě nastává vyhlášením, či doručením, pokud nedošlo k vyhlášení usnesení (§ 171 OSŘ).

Právní moc se dá definovat jako určitá vlastnost rozhodnutí, která má závazné účinky vůči osobám, o jejichž právech a povinnostech se jedná. Do právní moci spadá nemožnost napadnutí rozhodnutí opravným prostředkem (formální právní moc), tedy nezměnitelnost rozhodnutí, a překážka věci rozsouzené (materiální právní moc), tedy nemožnost jednání v téže věci (§ 83 odst. 1 OSŘ). Při stanovení právní moci usnesení se vychází z právní úpravy právní moci rozsudku (§ 167 odst. 2 OSŘ). Soud nemá za povinnost vyhlašovat všechna usnesení. Pokud však usnesení obsahuje povinnost, je zde povinnost doručení tohoto usnesení osobě, které se tato povinnost týká (§ 168 odst. 2 OSŘ).

V tomto případě se jedná o situaci, kdy bylo vydáno usnesení odvolacího soudu, kdy došlo k zrušení rozsudku soudu prvního stupně a následnému vrácení k dalšímu řízení. Pokud nedošlo k vyhlášení, bere se právní moc od doručení usnesení stranám sporu. Žalobci bylo řádně doručeno, avšak žalovanému ne. Tomu byla jeho písemnost uložena v provozovně provozovatele poštovních služeb po dobu 10 dnů (§ 49 OSŘ), kdy nedošlo k vyzvednutí této písemnosti. Poslední den této lhůty je rozhodným dnem pro určení právní moci. Jelikož v tomto případě není usnesením stanovena žádná povinnost stranám, bude vykonatelnost stanovena na stejný den jako právní moc.

Usnesení je pravomocné 30.1.2015 a vykonatelné téhož dne.

5. *Směnečný platební rozkaz krajského soudu, který byl žalobci doručen dne 13. 2. 2015 a žalovanému byl téhož dne uložen u provozovatele poštovních služeb. Žalovaný si jej vyzvedl 19. 2. 2015 a nepodal proti němu žádný prostředek nápravy vadných rozhodnutí.*

Vykonatelností se rozumí skutečnost, kdy je využíváno přímé vynutitelnosti prostřednictvím státní moci. K vynucení dochází i proti vůli toho, komu je uložena povinnost. V případě platebního rozkazu dochází k vykonatelnosti ve stejný okamžik jako právní moc.

Právní moc se dá definovat jako určitá vlastnost rozhodnutí, která má závazné účinky vůči osobám, o jejichž právech a povinnostech se jedná. Do právní moci spadá nemožnost napadnutí rozhodnutí opravným prostředkem (formální právní moc), tedy nezměnitelnost rozhodnutí, a překážka věci rozsouzené (materiální právní moc), tedy nemožnost jednání v téže věci (§ 83 OSŘ odst. 1). Platební rozkaz nabývá právní moci v okamžiku, kdy proti němu nebyl podán odpor (§ 174 OSŘ). Pro podání odporu je stanovena lhůta 15 dnů od doručení platebního rozkazu žalovanému.

Platební rozkaz je vždy doručován do vlastních rukou (§ 173 odst. 1 OSŘ). Jiné možnosti doručení (jako např. doručení fikcí) jsou vyloučeny (§ 173 odst. 2 OSŘ). Pokud není možné písemnost doručit do vlastních rukou ve lhůtě 10 ode dne uložení v provozovně provozovatele poštovních služeb, je tato písemnost zaslána zpět na soud (§ 49 odst. 5 OSŘ), který platební rozkaz zruší v plném rozsahu a nařídí řádné řízení týkající se uvedeného sporu.

V tomto sporu došlo k žádnému doručení žalobci. Žalovaný nebyl zastížen a písemnost byla uložena v provozovně provozovatele poštovních služeb, kde si žalovaný zmíněnou písemnost následně vyzvedl. Proti platebnímu rozkazu nepodal odpor, proto ode dne doručení počíná právní moc platebního rozkazu.

Platební rozkaz je pravomocný 19.2.2015 a vykonatelný téhož dne.

6. Rozsudek, kterým byla žalovanému uložena povinnost vyklidit byt, který byl žalobci i žalovanému doručen 30. 9. 2015.

Vykonatelností se rozumí skutečnost, kdy je využíváno přímé vynutitelnosti prostřednictvím státní moci. K vynucení dochází i proti vůli toho, komu je uložena povinnost. Pro stanovení dne vykonatelnosti se užívá lhůta k plnění, která je stanovena lhůtou tří dnů od právní moci rozsudku, nebo patnácti dnů v případě vyklizení bytu (§ 160 odst. 1 OSŘ), pokud nedojde k plnění, stává se rozhodnutí vykonatelné a ke splnění je možné užít státní moci (§ 161 odst. 1 OSŘ).

Právní moc se dá definovat jako určitá vlastnost rozhodnutí, která má závazné účinky vůči osobám, o jejichž právech a povinnostech se jedná. Do právní moci spadá nemožnost napadnutí rozhodnutí opravným prostředkem (formální právní moc), tedy nezměnitelnost rozhodnutí, a překážka věci rozsouzené (materiální právní moc), tedy nemožnost jednání v téže věci (§ 83 OSŘ odst. 1). Pravomocným se rozsudek stává doručením (§ 159 OSŘ). Rozsudek je vždy doručován do vlastních rukou (§ 49 OSŘ).

V tomto případě došlo k řádnému doručení oběma procesním stranám. Na základě tohoto dne doručení počíná právní moc. Vykonatelnost je stanovena delší lhůtou, protože se jedná o spor týkající se vyklizení bytu. Tato lhůta se odvíjí od právní moci rozsudku.

Rozsudek je pravomocný 30.9.2015 a vykonatelný 15.10.2015.

7. a) Rozsudek o povinnosti žalovaného zaplatit žalobci částku ve výši 17 500 Kč s příslušenstvím byl žalovanému doručen 29. 9. 2014 a žalobci, kterému bylo doručováno na adresu jeho trvalého pobytu, byl téhož dne uložen u provozovatele poštovních služeb. Žalobce si zásilku nepřevzal.

Vykonatelností se rozumí skutečnost, kdy je využíváno přímé vynutitelnosti prostřednictvím státní moci. K vynucení dochází i proti vůli toho, komu je uložena povinnost. Pro stanovení dne vykonatelnosti se užívá lhůta k plnění, která je stanovena lhůtou tří dnů od právní moci rozsudku (§ 160 odst. 1 OSŘ), pokud nedojde k plnění, stává se rozhodnutí vykonatelné a ke splnění je možné užít státní moci (§ 161 odst. 1 OSŘ).

Právní moc se dá definovat jako určitá vlastnost rozhodnutí, která má závazné účinky vůči osobám, o jejichž právech a povinnostech se jedná. Do právní moci spadá nemožnost napadnutí rozhodnutí opravným prostředkem (formální právní moc), tedy nezměnitelnost rozhodnutí, a překážka věci rozsouzené (materiální právní moc), tedy nemožnost jednání

v téže věci (§ 83 OSŘ odst. 1). Pravomocným se rozsudek stává doručením (§ 159 OSŘ). Rozsudek je vždy doručován do vlastních rukou (§ 49 OSŘ), pokud k doručení do vlastních rukou nedojde, je provozovatel poštovních služeb povinen uložit takovou písemnost po dobu 10 dnů. V případě nevyzvednutí, dochází k doručení písemnosti fikcí, a to posledním dnem této lhůty (§ 49 odst. 4 OSŘ). Při doručování účastníkům se právní moc odvíjí od posledního doručení.

V tomto případě došlo k řádnému doručení žalovanému, jemuž ode dne doručení počíná běžet 15denní lhůta pro podání odvolání. Po uplynutí této lhůty se nastává právní moc rozsudku, od které se poté odvíjí vykonatelnost tohoto rozhodnutí. Žalobci řádně do vlastních rukou doručeno nebylo, písemnost byla uložena v provozovně poskytovatele poštovních služeb, kde si tuto listinu žalobce měl vyzvednout. K vyzvednutí nedošlo. Právní moc se počítá od posledního dne uložení.

Rozsudek je pravomocný 14.10.2015 a vykonatelný 19.10.2015.

b) Jaký vliv bude mít na shora uvedenou situaci okolnost, že se žalobce za 2 měsíce obrátí na soud s výhradou, že byl po tuto dobu hospitalizován?

Neúčinnost doručení je jedním z typů doručení, kdy osoba nebyla dostihnuta na adrese trvalého bydliště, či na adrese, kterou uvedla jako kontaktní. V případě doručení např. fikcí nebude mít takové doručení účinky, pokud osoba do 15 dnů ode dne, kdy se s takovou písemností seznámila, či mohla seznámit, podá návrh na prohlášení doručení neúčinným (§ 50d OSŘ). Aby tomuto návrhu mohlo být vyhověno, je nutné, aby zmíněná osoba uvedla omluvitelný důvod, pro který nemohla písemnost převzít. V případě, že soud takovému nároku vyhová, stává se dnem doručení den právní moci rozhodnutí o neúčinnosti doručení.

V tomto případě se jedná o situaci, kdy byla osoba hospitalizována v nemocnici, kdy nemohla písemnost převzít. Pokud se o zmíněné situaci dozvěděla, až po skočení hospitalizace, je možné, aby podala návrh na neúčinnost doručení. Hospitalizace patří zcela jistě do omluvitelných důvodů, pro které je možné podat návrh na neúčinnost doručení.

Dojde ke změně dnu právní moci i vykonatelnosti.

8. Rozsudek o povinnosti žalovaného zaplatit žalobci částku ve výši 17 500 Kč s příslušenstvím byl žalovanému doručen 16. 6. 2015 a žalobci, kterému bylo doručováno na adresu pro doručování, byl téhož dne uložen u provozovatele poštovních služeb. Žalobce si zásilku nepřevzal.

Vykonatelností se rozumí skutečnost, kdy je využíváno přímé vynutitelnosti prostřednictvím státní moci. K vynucení dochází i proti vůli toho, komu je uložena povinnost. Pro stanovení dne vykonatelnosti se užívá lhůta k plnění, která je stanovena lhůtou tří dnů od právní moci rozsudku (§ 160 odst. 1 OSŘ), pokud nedojde k plnění, stává se rozhodnutí vykonatelné a ke splnění je možné užít státní moci (§ 161 odst. 1 OSŘ).

Právní moc se dá definovat jako určitá vlastnost rozhodnutí, která má závazné účinky vůči osobám, o jejichž právech a povinnostech se jedná. Do právní moci spadá nemožnost napadnutí rozhodnutí opravným prostředkem (formální právní moc), tedy nezměnitelnost rozhodnutí, a překážka věci rozsouzené (materiální právní moc), tedy nemožnost jednání v téže věci (§ 83 OSŘ odst. 1). Pravomocným se rozsudek stává doručením (§ 159 OSŘ). Rozsudek je vždy doručován do vlastních rukou (§ 49 OSŘ). Doručováno může být na adresu trvalého bydliště, nebo na jinou adresu, pokud o to účastník řízení požádá (§ 46a odst. 2 OSŘ). Pokud k doručení do vlastních rukou nedojde, je provozovatel poštovních služeb povinen uložit takovou písemnost po dobu 10 dnů. V případě nevyzvednutí, dochází k doručení písemnosti fikcí, a to posledním dnem této lhůty (§ 49 odst. 4 OSŘ). Při doručování účastníkům se právní moc odvíjí od posledního doručení.

V tomto případě došlo k řádnému doručení žalovanému. Ode dne doručení počíná běžet žalovanému lhůta pro podání odvolání, v případě jejího uplynutí dojde k situaci nabytí právní moci rozsudku. Žalobci řádně doručeno nebylo. Písemnost byla uložena v provozovně provozovatele poštovních služeb po zákonem stanovenou lhůtu. K následnému vyzvednutí ze strany žalobce také nedošlo.

Rozsudek je pravomocný 1.7.2015 a vykonatelný 4.7.2015.

Příklad č. 4

Miroslav Bláha odebral od Hanuše Abrháma zboží za celkovou kupní cenu 150 000 Kč; na fakturu vystavenou prodávajícím však nereagoval a kupní cenu nezaplatil. Hanuš Abrhám proto podal proti Miroslavu Bláhovi žalobu, kterou se domáhal zaplacení 75 000 Kč s úroky z prodlení z této částky; celou částku neuplatnil proto, že chtěl snížit náklady řízení pro případ, kdyby soud dospěl k závěru o neplatnosti smlouvy (její platností si Hanuš Abrhám nebyl zcela jist). Soud I. stupně posoudil smlouvu jako platnou a uložil žalovanému Miroslavu Bláhovi povinnost zaplatit žalovanou sumu i s příslušenstvím. Rozsudek nabyl právní moci. Povzbuzen tímto pozitivním výsledkem, podal další žalobu, kterou se domáhal zaplacení zbytku kupní ceny, tedy opět 75 000 Kč s úrokem z prodlení z této částky. Žalovaný Miroslav Bláha se žalobě bránil jednak poukazem na překážku věci pravomocně rozhodnuté (o žalobě na zaplacení kupní ceny již přece bylo jednou pravomocně rozhodnuto), jednak uplatněním vzájemné žaloby, kterou se domáhal určení, že kupní smlouva je neplatná.

- *Posuďte, zda rozhodnutí o nové žalobě Hanuše Abrháma brání překážka věci pravomocně rozhodnuté.*

Překážka věci pravomocně rozhodnuté (rei iudicata) se posuzuje z pohledu totožnosti věci. Tato totožnost je posuzována v souvislosti se shodností účastníků řízení a totožností samotné věci, tedy klauzy. U posouzení věci samotné se posuzuje žalobní nárok i žalobní důvod. V případě, že jsou splněny všechny tyto podmínky, není možné započnout řízení z důvodu překážky rei iudicatae (§ 83 odst. 1 OSŘ).

V tomto případě se jedná o situaci, kdy do druhé řízení vstupují stejné osoby, tedy pan Bláha a pan Abrahám. Žalobní důvod je také shodný, protože se jedná o zaplacení kupní ceny na základě stejné faktury. Avšak žalobní nárok je odlišný. V prvním řízení se jednalo o částku 75.000 Kč, které bylo vyhověno. Druhé řízení o stejné částce má však jiný žalobní nárok, protože se žalobce domáhá doplacení zbytku kupní částky. Žalobce nemá za povinnost žalovat pro celou částku, může žalovat i na jednotlivé části, v tom případě se mu to prodraží skrze soudní poplatky.

Rozhodnutí předchozí žaloby není překážkou věci pravomocně rozhodnuté.

- *Posudte, zda žalovaný může za popsané situace uplatnit žalobu na určení neplatnosti kupní smlouvy.*

Překážka věci pravomocně rozhodnuté (*rei iudicata*) se posuzuje z pohledu totožnosti věci. Tato totožnost je posuzována v souvislosti se shodností účastníků řízení a totožností samotné věci, tedy klauzy. U posouzení věci samotné se posuzuje žalobní nárok i žalobní důvod. V případě, že jsou splněny všechny tyto podmínky, není možné započnout řízení z důvodu překážky *rei iudicatae* (§ 83 odst. 1 OSŘ).

V tomto případě se jedná o situaci, kdy se žalovaná strana domáhá žaloby na určení neplatnosti kupní smlouvy. Tato kupní smlouva byla již řešena v předešlém řízení, na základě něhož soud došel k závěru, že žalovaný má povinnost zaplatit kupní cenu. Z tohoto závěru lze dovodit, že soud zároveň kupní smlouvu prohlásil za platnou. Soud řešící druhé řízení je rozhodnutím prvního soudu vázán (§ 134 OSŘ)

Žalovaný nemůže uplatnit žalobu na určení neplatnosti kupní smlouvy.

Umět odpovědět (nepište odpovědi):

- Jaké druhy rozhodnutí v civilním soudním řízení rozlišujeme?
- Jakou mohou mít rozhodnutí v civilním soudním řízení formu?
- Jaký je rozdíl mezi rozsudkem a usnesením?
- Jaká je diference rozsudku?
- Kdy je rozhodnutí pravomocné?
- Kdy je rozhodnutí vykonatelné?
- Vysvětlete pojmy právní moci a vykonatelnost.